

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

VRIJDAG 6 APRIL.

AMSTERDAM, 5 April.

Tekst van de door Z. H. Pius IX. uitgevaardigde excommunicatie. (1)

PIUS PP. IX.

TER EEUWIGE GEDACHTENIS.

Daar de Katholieke Kerk, door Christus onzen Heer is gegrondvest en ingesteld, om het eeuwig heil der menschen te verzorgen, den vorm van eene volmaakte maatschappij (sociëteit) krachtens hare goddelijke instelling verkregen heeft, moet zij derhalve die vrijheid genieten, dat zij in het vervullen van haar heilig ministerie aan geene civiele magt onderworpen zij. En, vermits zij, om vrijelijk, zoals het behoort, te kunnen handelen, tijd, staat en noodzakelijkheid passende hulpmiddelen noodig had, daarom gebeurde het bij geheel bijzondere schikking der goddelijke Voorzienigheid, dat, toen het Romeinsche Keizerrijk ten onder ging, en zich in verscheidene rijken splitste, de Paus van Rome, wien Christus als hoofd en middelpunt van geheel zijne Kerk heeft aangewezen, de wereld opperheerschappij verkreeg. Hierdoor voorzeker had God zeer wijselijk voorzien, dat in zulke verscheidenheid en veranderlijkheid van tijdelijke vorsten, de Paus die politieke vrijheid zou genieten, welke zoo zeer noodig is om zijne geestelijke magt, gezag en rechtsgebied (jurisdictie) over de geheele wereld zonder eenige hindernis uit te oefenen.

En zoo voorwaar betaamde het, opdat voor de Katholieke wereld nooit een schijn van twiifel zou ontstaan, dat die Staat, tot welken om hare verhevene oppermagt elke Kerk zich wenden moet, zich soms door invloed van civiele machten of doof partijzucht in het bezorgen der algemeene belangen ooit kan laten geleiden.

Ook verstaat het zich gemakkelijk, hoe de oppermagt van de Roomsche Kerk, hoewel uit hare natuur tijdelijke zaken vereffenende, nogtans van geestelijken aard worde, krachtens hare heilige bestemming, en dien innigen band, waardoor zij met de voornaamste belangen der christelijke maatschappij verbonden wordt. En toch is dit geen de minste hinderpaal, dat zij alles wat betrekking heeft op het tijdelijk geluk der volkeren naar behooren vereffen, gelijk de Pausen van Rome gedurende zoo vele eeuwen gedaan hebben, zoo als de geschiedenis ten duidlijkste bewijst.

Daar verder deze Oppermagt betrekking heeft op het welzijn en het nut der Kerk, zoo is het geen wonder, dat de vijanden van die Kerk zeer dikwijls hun best gedaan hebben om door alle soort van listen haar te vernietigen of te verzwakken, waarin zij nogtans zij te leir gesteld, vermits al hunne booze bedreigingen, door de over zijne Kerk wakende hand van God vroeg of laat zijn vernietigd geworden. Nu echter weet de geheele wereld, hoe in deze droevige tijden de vijandigste haters van de Kerk en van dezen Apostolischen Stoel, afschuwelijk wordende in hunne plannen, en niets dan leygentaal in hunne veinzery sprekende, dezen zelfden Staat, bij het onder de voeten trappen van goddelijke en menselijke regten; van de burgerlijke (civiele) magt, welke zij bezit, boosaardig trachten te berooven, en dat niet openlijk gelijk anders, door aanval en geweld van wapenen, maar door valsche zowel als verderfelijke beginsels, die zij zeer kunstig weten in te kleeden en met list en bedrog door volksbewegingen verspreiden.

Trouwens, zij schamen zich niet den volkeren dien afschuwelijken opstand aan te raden tegen wettige vorsten, welke door den Apostel klaar en duidelijk gedoemd wordt, als hij leert: "elke ziel zij onderworpen aan verhevenere magten. Want er is geene magt, tenzij van God, en die bestaan, zijn door God verordend. Dus, die aan de magt weerstaat, weerstaat aan de verordeningen van God. En die aan deze weerstaat, bezorgen zich zelve de vervloeking." (S. Paul. Rom. C. XIII. v. 1 et seq.) Daar dan de snoode bedrivers de tijdelijke heerschappij der Kerk aanvallen, en haar eerbiedwaardig

gezag verachten, gaan zij zoo ver in hunne schaamteloosheid, dat zij niet nalaten van zich openlijk te beroemen op hun eerbied voor, en onderwerping aan die zelfde Kerk. En wat nog het meeste te betreuren valt, is, dat in die booze handelwijze er zich beoedeld hebben uit hen, die als kinderen van de Katholieke Kerk zich beijveren moesten, om al het gezag dat zij over hunne onderdanen hebben, tot hulp en bescherming van die Kerk te doen gelden.

In die listige en snoode bedreigingen, welke wij betreuren, heeft het voorname deel het Onder-Alpensche rijk, door hetwelk reeds vroeger, gelijk alle weten zoo vele en zoo in het rijk betreuenswaardige rampen en schaden aan de Kerk, aan hare regten, en aan hare geheiligde Dienaren zijn toegebracht, over welke wij in het Konsistorie en vooral in de op den 22 Januarij 1855 gehoudene toespraak (Allocutie) zoo bitter treurden.

Na tot hertoe Onze rechtvaardigste klagingdienen verworpen te hebben, is dat goevernement in zijne roekeloosheid zoo ver gegaan, dat het zich, geenzins ophouden heeft om dien smaad van de geheele Kerk af te weeren, maar zelfs de civiele opperheerschappij heeft aangewend, waarop God dezen Stoel van den H. Petrus heeft willen bouwen, om de vrijheid van het Apostolisch ministerie, gelijk wij opmerken, te beschermen en te bewaren.

Reeds bleek dit uit die openlijke aanrandingen, toen in het Parijsche Kongres, in het jaar 1856 gehouden, van wege het Onder-Alpensche rijk onder de valsche vijandige aanvallen, die schijn-schone reden werd voorgesteld, om de heerschappij van het Roomsche Oppermagt te verzwakken, en het gezag van dienzelfden Heiligen Stoel te verminderen.

Nadat echter verleden jaar de Italiaansche oorlog is uitgebarsten tusschen den Keizer van Oostenrijk en de bondgenooten den Keizer van Frankrijk en den Koning van Sardinië, is er geen bedrog, geene snoodheid gespaard om het aan onze heerschappij onderworpen volk op alle manieren tot dien afschuwelijken afval aan te sporen. Daarom werden er aanhitzers gezonden, geld overvloedig gestort, wapenen bezorgd, opwekkingen door schotschriften en slechte kouranten gedaan, en alle soort van listen gebruikt zelfs, door hen, die te Rome het gezantschap van dat rijk bekleedende, zonder te letten op recht en billijkheid der volkeren, hun eigen ambt schandig misbruikten, om hunne duistere woelingen tot verderf van ons rijk te gebruiken.

Ten laatste ook in eenige van ons gebied onderworpen provinciën, opstand ontstaande, die lang in het geheim was voorbereid, is in eens door de handlangers der Koninklijke Dictatuur geproklameerd, en zijn aanstonds door het Neder-Alpensche rijk commissarissen gekozen, die later ook onder andere benamingen die provinciën aanvingen te beheerschen.

(Wordt vervolgt.)

In de laatste Zondags editie van het Handelsblad kwam, zooals onze lezers reeds weten, een potsierlijk stuk voor vol vreeselijke verwenschingen, dat de bankvloek moest heeten, dezer dagen door den Paus uitgesproken. Het Handelsblad had dit zogenaamde formulier ontleend aan den *Siecle*, een Fransch democratisch blad, welks opgaven, zooals de redactie weten kon, meermalen gebleken zijn geen het minste geloof te verdienen.

Intusschen heeft die mededeeling het uitwerksel gehad dat Zondag en Maandag het talrijk geslacht der *badauds*, dat alles geloof wat gedrukt staat en zich steeds zorgvuldig wacht iets te onderzoeken, in woede is uitgebarsten tegen den Paus en zijn aanhang. Zulk een stuk was natuurlijk kloksprek voor een aantal onzer bladen, wier eenig talent in naschrijven bestaat, en zoo zagen wij het in de *Arnhemse*, *Utrechtse* en verscheidene andere couranten verschijnen. Het zou ons niet verwonderen dat het warhoofd, welk artikelen voor de *Arnhemse Courant* klaar maakt, er aanleiding uit nam tot eenige beschouwingen. Het Handels- en Effectenblad onthield zich, om redenen in een korrespondentie-artikelje opgegeven, van de over-

name. Het zal aanstonds blijken dat het zich, hierover niet te berouwen heeft. Daarentegen komt het heden voor in de *Amsterdamsche Courant*, voorafgegaan door de volgende opmerking:

"In de vorige week deelden enige buitenlandse dagbladen den tekst mede van het excommunicatie-formulier. Wij onthielden ons van de overname, daar wij meenden er onze lezers nut noch dienst mede te doen. Nu ons echter van verschillende zijden het verlangen kenbaar wordt gemaakt, het bedoelde stuk te ontvangen, laten wij het hier volgen."

Hierbij verwondert ons alleen dat de *Amsterdamsche Courant* zoolang met de overname wacht heeft.

Het komt ons voor dat de voorzigtigheid van het Handelsblad vorderde de mededeeling van den Pauselijken bankvloek uit te stellen, tot het eenig stuk bekend geworden kon zijn. Dit was te meer dringende geweest, wij het medegedeelde stuk onrecht is, en aan den Paus niet eens de eer toekomt het te hebben uitgedacht. Men kan het vinden in den bekenden roman *Tristram Shandy* door *Laurence Sterne*, zestigste hoofdstuk, Latijn en Engelsch, met de vertaling er bij van die woorden, welke de kiesheid van het Handelsblad, grooter dan die van Sterne, niet toeliet anders dan in het Latijn te geven.

Ten bewijze dat het stuk apokrief is kan verder strekken, hetgeen er in den *Tristram Shandy* aan voorafgaat. Dr Slop een der personen uit den roman heeft zich in den dunn gesneden, en vloekt. Dit geeft den onden heer Shandy gelegenheid om hem de lezing aan de hand te doen van een stuk, dat geschikt is om van vloeken toepasselijk op alle gevallen te worden of *swearing suitable to all cases* — bevatte. "Daarna opstaande" gaat het verhaal voort — en een excommunicatie-formulier van de Roomsche Kerk voor den dag latende, waarvan mijn vader (die kurieuzen verzamelingen bezat) zich een afschrift bezorgd had uit het archief der kerk van Rochester, door den bisschop *Ernulphus* geschreven, gaf hij het dokter Slop in handen." [So rising up and reaching down a form of excommunication of the church of Rome, a copy of which my father (who was curious in his collections) had procured out of the ledger-book of the church of Rochester, writ by *Ernulphus the bishop*, he put it in Dr Slop's hands.]

Hierop volgt het bedoelde stuk, dat men het dom en ligtgeloovig publiek als het officieele formulier van den Pauselijken bankvloek heeft opgedischt. Het heeft als opschrift: *Textus de Ecclesia Rossensi, per Ernulphum episcopum*. Die bankvloek is dus niets anders geweest, zoo al niet een uitvinding van Sterne-zelf, dan toch een document, waarvan hij slechts mededeelde, dat een der denkbeeldige personen uit zijn roman het in een verzameling van kurieuzen bewaarde, en het uit het archief der kerk van Rochester afkomstig, en geschreven was door den bisschop *Ernulphus*.

Ter wille van dat fraaie stuk zijn den Paus dezer dagen reeds honderdmaal meer verwenschingen naar het hoofd geworpen, dan het bevat.

Wij verwachten van het Handelsblad, dat het zijn lezers omtrent de waarheid dezer zaak zal inlichten, en tevens het echte stuk mededeelen, niet om onzertrouw, maar ter liefde zijner eigene eerlijkheid en goede trouw. De andere bladen, die het apokriefe stuk van het Handelsblad hebben overgenomen, geven van genoemde eigenschappen zoo weinig bij, dat wij er ons van kunnen onthouden tot het verlangde verzoek te rigten.

De *Arnhemse Courant*, gisteren de verkiezingen bespreekende, beweert stoutweg dat wij een Katholiek verkiezingsvoordiger hebben geëischt, omdat hij Katholiek was, en dat wij hem om dat geloof hebben opgedrongen. Onze lezers weten dat dit niet anders dan een registreeksche onwaarheid is. Daarentegen is gebleken dat de kandidaat, die door ons werd aanbevolen gezamenlijk met het Handelsblad, het Handels- en Effectenblad, en de kiesvereeningen *Regt voor Allen* en de *Grondwet* (wier kandidaten anders altijd de meerderheid

... niet gekozen is, omdat hij de Katholieke godsdienst belijdt.

De centrale spoorwegkommissie te Groningen heeft zich bij adres gewend tot Z. M. den Koning, met verzoek, dat het Z. M. moge behagen, bij het eerlang in te dienen nieuwe wetsontwerp voor den aanleg van spoorwegen in allen gevallen al aanstonds te willen doen opnemen de lijn ter verbinding van Harlingen over Leeuwarden, Groningen en Winschoten met de Hanoversche Westbaan, als zijnde van het hoogste belang voor geheel ons land, maar inzonderheid voor Friesland en Groningen.

Bij de gisteren te Hoorn gehouden herstemming ter verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zijn ingekomen 1467 geldige stemmen. Gekozen de heer Mr. P. M. Tutein Nolthenius met 773 stemmen. De heer Mr. M. J. de Lange verkreeg 694 stemmen.

Het volgende staat letterlijk als hoofdartikel in de *Amsterdamsche Courant* van heden te lezen:

„Wij vernemen uit een partikulieren ons medegedeelden brief uit New-York dat de zoo besaamde Lola Montes, die door hare lotgevallen en hare excentriciteit zoo veel van zich heeft doen spreken, eene geheel andere vrouw geworden is dan zij tot hiertoe was. Zij die tot heden allerlei genietingen, welke de wereld kan opleveren, met zoo veel energie en geestkracht najaagde en zich daarin baadde, zij die alles wat zij zich voornam door hare moed en volharding wist te bereiken, konde zulks onmogelijk zonder dat zij soms begaafd was met uitstekende talenten. Zij heeft onlangs in lezingen, die met vuur en onmiskenbaar talent werden uitgesproken, ieder haer toehoorders — wier getal slechts toenemende was — geboeid, en heeft daarbij echte zedelijkheid, als hoogste pligt, op den voorgrond geplaatst. Nu onlangs heeft zij den Bijbel geopend, daarin met steeds klimmende belangstelling gelezen, en zij voedt de hoop om voortaan bij hare lezingen dat boek der boeken tot grondslag te leggen, en daarbij op haar vroeger zoo zondig leven, als een afschrikkend en waarschuwend voorbeeld te wijzen. Eene buitengewone vrouw, die alles wat zij doet met zoo veel geestdrift en volharding aanvat, zal in de beschaafde Amerikaansche wereld, waarin zij zich beweegt, veel goeds kunnen verrigten, vooral al haar stem zoo melodieus en hare voordragt zoo meeslepand is.

Men weet dat in de Vereenigde Staten aan vrouwen soms het diploma van medicinae doctor wordt uitgereikt. Welikt zullen wij nu weldra door de *Amsterdamsche Courant* vernemen dat Lola Montes er predikant geworden is.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van gisteren waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. f 60 a f 80; 2de kwal. f 50 a f 70; 3de kwal. f 40 a f 60. Schapen f 24 a f 30. Varkens 54 a 60 ct. per Ned. lb.

Z. M. heeft op zijn verzoek eervol ontslagen: als burg. der gen. Vlagtwedde en Onstwedde, mr. F. Roessingh; alsmede mr. J. F. Bogard, vergaard het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

GRAVENHAGE, 4 April. Z. M. de Koning heeft heden in een bijzonder geboor ontvangen den graaf van Zuylen van Nijvelt, nieuw benoemd minister van Buitenlandsche Zaken, die in handen van Z. M. den geveerde eed heeft afgelegd. Daarna is de portefeuille van het departement van Buitenlandsche Zaken door hem overgenomen van den minister van Staat en van Financiën, den baron van Hall, tijdelijk belast met de portefeuille van het departement van Buitentl. Zaken.

Heden morgen is na eene kortstondige ongesteldheid overleden jhr. Bosch van Drakestein, in leven kamerheer van Z. M. den Koning.

UTRECHT, 4 April. Op de palmpaardenmarkt van Maandag jl. waren aangebragt 953 paarden. Het aantal paarden was dus vrij groot; de handel was echter niet buitengewoon levendig; de prijzen waren over het geheel iets lager, maar men wilde de paarden daarom ook minder goed van de hand doen gaan. Het weder was slecht; toch waren er nog velen voor de palmpaardenmarkt overgekomen.

ANERSFOORT, 4 April. Naar men verneemt, worden voor de op den 25sten dezer te houden stemming, voor een lid van de Tweede kamer der Staten-Generaal, als kandidaten in dit district genoemd de heeren: 1° baron van Goltstein, gewezen minister van Buitenlandsche Zaken; 2° Stieljes, ingenieur bij den waterstaat; 3° van Borsse, oud-minister van financiën, en 4° de heer mr. Engelen, kantonregter te Tiel.

De telegraaf meldt heden het volgende:

PARIJS, 5 April. De *Moniteur* doet in eene nota

den, gelukkig invloed uitte oefenen, welke het handelsverdrag met Engeland gesloten, heeft uitgeoefend op den Franschen uitvoerhandel, inzonderheid op de produkten uit het Zuiden des rijk, op de wijnen, geestrijke dranken, zijde en den handel in de zogenoemde articles de Paris. De *Moniteur* en de *Constitutionnel* erkennen dat de exkommunikatie ten gevolge heeft, dat de diplomatieke betrekkingen zijn afgebroken tusschen den Paus en den geëxkommuniceerden worst. Dit is niet het geval met het hof der Tuileriën. De jongste nota in den *Moniteur* had niet ten doel om zich te waarborgen tegen de gevolgen der exkommunikatie, maar strekte alleen tot herinnering aan de burgerlijke onafhankelijkheid van Frankrijk, en om de ware leer der Fransche Kerk te herstellen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 April. Naar van verschillende zijden wordt berigt, zou de vereeniging eener konferentie van mogendheden ten einde over de vertoogen van Zwitserland te bearaadslagen, door een telegram uit Bern aangekondigd, niet zoo spoedig verwezenlijkt worden, hoewel door de mogendheden die de onzijdigheid van den Zwitserschen bond hebben gewaarborgd, in meer of min gunstigen zin de dépêches van den Bondsraad zijn beantwoord; maar zij schijnen voornemens de zaak veel eer langs den gewonen diplomatieken weg dan door middel eener konferentie te willen behandelen. Dit blijkt altans zoowel uit een uit Weenen ontvangen telegram als uit de door lord John Russell dezer dagen in het Lagerhuis gevoerde taal.

Intusschen heeft Frankrijk het bepaald besluit genomen tot een konferentie der mogendheden niet toe te treden, vooral uit vrees dat zijne bestrijders van de inlijving zouden gebruik maken, om het te dwingen datgene te erkennen wat nog van de traktaten van 1815 over is, zoodat zulk een konferentie ligt tot een botsing en een daarop volgenden oorlog zou kunnen aanleiding geven, welk gevaar niet zoo zeer in gewone diplomatieke onderhandelingen gelegen is, te meer wanneer het kabinet der Tuileriën en de Zwitsersche regering samenwerken om tot eene regstreeksche schikking te geraken.

Intusschen meldt de *Nord*, ofschoon min of meer twijfelend, dat de Keizer er toe over zou gaan.

De heer Kern, zaakgelastigde van den Zwitserschen Bond alhier heeft in een brief het artikel van het *Journal des Débats* beantwoord, waarin de Bond beschuldigd werd in zijne officiële dépêches den tekst, dien hij ter staving zijner eischen aanhaalde, vervalscht te hebben. De diplomaat houdt staande dat de aanhalingen volkomen in overeenstemming zijn met den in het archief der republiek bewaard wordende tekst, terwijl die, waarop het *Journal des Débats* wijst, uit niet-officiële bronnen geput zijn.

Evenwel is het genoemde *Journal* verplicht te erkennen dat het, en niet de Bondsraad, ten aanzien van een, en wel een zeer voornaam punt, een onnaauwkeurigen tekst heeft aangehaald en beweert dat de onzijdigheid der onzijdig geworden gedeelten van Savoye erkend, maar niet door de mogendheden gewaarborgd was; daarvoor tot bewijs de verklaring der mogendheden, dd. 20 November 1815, aanvoerende, waarin, volgens het blad, het woord „erkennen” en niet het woord „waarborgen” gevonden wordt. Maar de officiële tekst bevat beide woorden en zooals de Bondsraad volhardend beweert, heeft Europa niet alleen erkend maar terzelfder tijd de onzijdigheid der betwiste distrikten gewaarborgd, zooals ook de Zwitsersche onzijdigheid.

Een publicist merkt aan dat de trotsche onverschilligheid, welke men jegens de banbul voorwendt, slechts de zwakke mom is, achter welke de regering hare diepe bekommerning poogt te verbergen. Meer en meer ontwaart men dat de hoogere kringen door eene doffe vrees bezielde zijn, als werd er weinig vertrouwen gesteld in de krachtinspanning waarmede men tegen Rome worstelt.

Het is niet meer de hoogere staatkunde, welke bestiert, verryolgt gezegd publicist, maar de laagste afdeeling der politie. De stille verklikkers, de geheime bevelen aan procureurs-generaal en bisschoppen, de plotselinge huiszoekingen, het in beslag nemen van papieren, ziedaar de kruiken waarop het keizerlijk bewind voortstroomt.

De heer Louis Veillot is Maandag middag, bij zijne aankomst alhier gevangen genomen. Gedurende de geheele reis werd hij, zonder hiervan iets te bespeuren, vergezeld; uit Marseille werd getelegrafeerd dat hij in zijn koffer gevaarlijke stukken medebragt, waarvan de verspreiding krachtens een artikel van het konkordaat kon belet worden. Men heeft dan ook eenige correspondentien in beslag genomen, welke hij bij zich had en zelfs de dépêches, door het Romeinsche hof voor den nuncius bestemd. Te vergeefs protesteerde de heer Louis Veillot tegen die behandeling. Deze dépêches zijn des avonds aan den nuncius overhandigd; evenwel niet

eerder dan toen Mgr. Sacconi, na door den heer Veillot van het gebeurde onderrigt te zijn, op nadrukkelijke wijze die dépêches terug had gevorderd, met de verklaring dat hij, ingeval van weigering, dadelijk zijn paspoorten zou verzoeken. Er wordt niet gezegd of zij gelezen zijn. De heer Louis Veillot is in vrijheid gesteld, maar men heeft van hem de belofte geëischt zich bij de eerste oproeping te vertoonen.

De Regering geeft meer en meer bewijzen van ernstige ongerustheid en neemt alle mogelijke voorzorgen om zich te handhaven. Behalve het verbod om de banbul in de kerken af te lezen, bevat de *Moniteur* een ander voor de instellingen van onderwijs, welke niet den naam van kollegie mogen dragen zonder vergunning van het staatsbestuur. Op die wijze poogt men aan de scholen de geestelijken te ontnemen, wat door de Wetgevende Vergadering der Republiek was toegestaan. Men verwacht meer gelijke maatregelen. Regtsgeleerden in den geest van den heer Daguin vindt de Regering bij menigte. De heeren Billault, Rouland en Fould behoren tot de vrijgeesten.

Ten einde zijne troepen zoo spoedig mogelijk Rome te kunnen doen ontruimen zou het goevernement stappen bij het Pauselijke hof en dat van Turijn hebben gedaan en van beiden de beloften hebben verkregen den tegenwoordigen staat van zaken te eerbiedigen, zoodat enerzijds de Romagna niet zal worden aangevallen en anderzijds van alle interventie in Ombrïe en de Marken wordt afgezien. Nu zou er dus niet anders te doen zijn dan een Pauselijk leger te organiseren ter beveiliging van den H. Vader, daar de Koning van Napels bepaald geweigerd heeft zich daarmede te belasten.

Het gerucht, dat ieder regiment infanterie met twee kompaniën zou verminderd worden, wordt door den *Moniteur* gelogenstraft.

De *Pays* en de *Patrie* beweren dat van het berigt in den *Morning Herald*, als zouden tusschen Frankrijk en Denemarken onderhandelingen worden gevoerd tot het sluiten van een of- en defensief traktaat, niets waar is.

De *Mesager du Nord* heeft een brief ontvangen, waarin wordt bewezen dat Piëmont de hand heeft gehad in de jongste onlusten te Rome. De politie zou namelijk in de diligente tusschen Rome en Bologna een pakket brieven hebben gevonden voor de bankiers Venetie en Tommassini. Een er van was van den heer Mammiani minister te Turijn, die aan zijn vrienden te Rome berigte dat het oogenblik naderde, waarop hun wenschen zouden bekroond worden; een ander was van den herzog Cesarini, die zijnen sekretaris het bevel had gegeven aangewezen gelden uit te deelen. De kondukteur der diligence was in hechtenis genomen.

Er zijn twee kaarten uitgegeven door den keizerlijke aardrijkskundigen Sagazan, waarvan de eene Europa, in 1760, de andere Europa in 1860 voorstelt. Zij hebben ten doel aan te toonen, dat Frankrijk steeds de zelfde grootte heeft, terwijl Engeland en andere Staten, sinds dien, sterk uitgebreid zijn.

Tevens verschijnt eene derde kaart, welke tot titel heeft: Kaart der overweldiging, welke Duitschland in 1859 voornemens was aan Frankrijk te plegen. Deze zou voor den slag van Solferino te Berlijn zijn uitgekomen en gewesten, welke vroeger aan Duitschland behoorden, doch thans Fransch zijn, komen er weder als Duitsch op voor.

Engeland komt op de laatste kaart ook slecht weg. In het geheel is het drietal zoo ingerigt, dat de in aardrijkskunde gewoonlijk weinig ervaren Franschman een zeer valsch denkbeeld krijgt van de samenstelling, uitbreiding en vermindering, welke de verschillende Staten van ons werelddeel, zoo in Europa als in de koloniën, ondergaan hebben.

De bijgevoegde uitlegging meldt, dat met de uitgave beoogd wordt de onregtmattige klagen te doen verstommen, welke wegens Frankrijks voorgewende heerschzucht worden aangeheven.

ENGELAND.

LONDEN, 4 April. De zittingen van het Lagerhuis zijn tot 16 dezer verdaagd. In de jongste zitting van dat Huis berigte de heer Kinglake dat hij alsdan het goevernement zal vragen of het in staat is nadere bijzonderheden mede te deelen nopens de territoriale veranderingen tusschen Frankrijk en Piëmont, door het laatste traktaat van Turijn bekrachtigd. Ook zou hij dan eenige inlichtingen vragen betreffende de „buitengewone” dépêche van den heer de Thouvenel aan graaf de Persigny, dd. 26 der vorige maand.

Sir Barrington Reynolds, haven-admiraal van Devonport heeft bevel ontvangen het deel van het kanaal eskader, dat te Plymouth ligt, zonder verwijzelree te maken. Verzegelde bevelen zijn daarna overhandigd, welke eerst in zee geopend moeten worden. Het gerucht wil dat het smaldeel naar Malina of Gibraltar bestemd is.

Nopens de dwaze onderneming van generaal Ortega zijn eenige nadere bijzonderheden bekend. Het Spaansche goevernement scheen er niet door verrast; men zegt dat het bereids sedert tien dagen van Ortega

mannen onderrigt was en zelfs de voorzorg had genomen generaal Jose de la Comcha, die uit Havana was gekomen, naar Valencia te zenden, om bevel over de troepen te nemen, die, des vereischt, tegen die omwentelingspoging moesten ageren. Overigens was de rust schier niet gestoord door die bespottelijke gebeurtenis, welke tot niets anders heeft geleid dan om talrijke adressen van gehechtheid aan het konstitutionnele gouvernement der Koningin uit te lokken.

— De Times twijfelt niet dat spoedig een oorlog tuschen Frankrijk en Engeland zal uitbreken, geeft bereids de dan vereischt wordende middelen aan de hand en somt de overwinningen ter zee op. Het zegt: „The Army and Navy Gazette noopt het gouvernement al zijn aandacht te vestigen op hetgeen het blad de waarschijnlijke voorwaarden noemt, welke een aanstaande oorlog ter zee vereischt. Het is thans bewezen dat het niet met kolossen, als de St. Vincent en de Trafalgar zijn, dat men den vijand het grootste nadeel kan toebrengen; den vijand te verdelen, dat is 't, wat men vooral in het gevecht in het oog moet houden. Wederom zal ons de overwinning zijn, indien wij het genie en den onverwinnbaren moed onzer matrozen en officieren in aanwending brengen.

„In plaats van hen op reusachtige schepen zamen te hoopen, moeten onze zeelieden op kleine, vlugge, ligte vaartuigen, talrijker dan die des vijands en met de krachtigste vernielingswerktuigen gewapend, welke Engeland kan voortbrengen, de zware Fransche schepen of de lange Amerikaansche fregatten aanvallen. De Napoleon en de Bretagne, door een zwerm dergelijke wespen omringd en aangerand, en gesteund door een reserve van een klein aaneengesloten smaldeel van tweedeks schroefstoombooten, zouden buiten gevecht worden gesteld.”

Anderzijds beweert de Morning Herald, dat Frankrijk bezig is een bond met de zeemogendheden tegen Engeland te bereiden. Dit berigt moest slechts voorwaardelijk worden aangenomen; het bewijst evenwel dat men in Engeland vaakzaam is.

— Uit Mexico wordt berigt dat Miramon, na vruchteloos Vera-Cruz te hebben aangevallen, geheel van de stad Mexico afgesneden was. Aan zich-zelve overgegeven, zou die hoofdstad in opstand zijn geraakt, ten gevolge waarvan een gedeelte der troepen, die Vera-Cruz belegerden, gedezerteerd waren. Luidens de laatste berichten waren de vijandelijkheden geschorst en men zeide dat Miramon de wijk had genomen op een der Fransche schepen, ter reede van Vera-Cruz liggende.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 April. Uit het Venetiaansche wordt geschreven dat daar de krijgsoversteelingen en versterkingen door de Oostenrijkers op groote schaal worden voortgezet.

— Het protest van den groothertog van Toskane tegen de aanbechtung zijner Staten bij het Sardinische koninkrijk is in krachtige en tamelijk heftige woorden gesteld, doch met meer behoudigheid dan dat van den hertog van Modena; het komt vooral op tegen de handelwijze van Piemont en erkent dat de Toskaners zelve deel aan de gebeurtenissen hebben genomen, daarbij evenwel te kennen gevende, dat de voormalige onderdanen van den groothertog op het dwaalspoor waren gebracht eensdeels door de opruïjngen van een eierzuchtigen gebuur, anderzijds door het gevoel eener overdrevene vaderlandsliefde.

Wat dat protest het meest van dat des hertogen Frans d'Este onderscheidt is dat er de Fransche staatkunde niet in wordt beschuldigd, waardoor het schijnt dat men Frankrijk voor de feiten, waartegen geprotesteerd wordt, niet verantwoordelijk wil stellen.

BERLIJN, 3 April. Men verzekert hier dat van een gezamenlijke nota der groote mogendheden ten gunste van Zwitserlands onzijdigheid niets bekend is, evenmin als van Frankrijks toestemming om het Savoische vraagstuk aan een kongres voor te leggen. In de nota van Berlijn aan Frankrijk wordt voorop gezet dat de mogendheden van het Weener verdrag geraadpleegd moeten worden. Men denkt dat deze het nopens het vraagstuk weldra eens zullen zijn.

— De geruchten nopens het aftreden des heeren van Schleinitz zijn ten eenenmale ongegrond.

ZWITSERLAND.

BERN, 3 April. Men verzekert hier dat Rusland, Engeland, Oostenrijk en Pruisen verlangen dat een kongres bijeenkome, ter beslechting van het geschil van den Bond met Frankrijk.

Men verneemt hier uit Chambéry dat het snoevende opstel over de verkiezingen te Savoye en Nizza in den Franschen Moniteur het gebrek heeft van niet volledig te zijn. Daarin toch wordt met grooten ophêf verkondigd dat van de 17 afgevaardigden 15 voor de inlijving zijn en 8 der gekozenen tot de deputatie behoorde, welke dezer dagen op de Tuilerien ontvangen werd. Nog had het Fransche staatsblad moeten melden dat het grootste tal kiezers niet ter stembus verschenen is,

waardoor de Fransche stemmenkoopers en de Savoische postenjagers vrij spel hadden. De Savoyaarden berusten in hun lot, ten einde zich den toorn des Keizers niet op den hals te halen.

ITALIE.

ROME, 31 Maart. De meeste kalmte heerscht ná den bezworen revolutionairen storm, welke in verband stond met eene losbarsting in Napels. Ook deze laatste heeft schipbreuk geleden. De overheid waakt. Tot grooten wrevel der vrienden van wanorde is eene behoorlijke krijgsmagt dagelijks in de kazernen aanwezig om den oproerlustigen perk te stellen.

Deze gaan natuurlijk voort met over barbaarschheden te jammeren, welke de gendarmen zouden bedreven hebben. Zij stellen daarover allerlei vreeselijke sproken op, welke, als klagte, aan de militaire afdeeling of aan het gezantschap gezonden worden. Het bespottelijkste dezer uiting van magtelooze woede, is; dat geen dier fabelen ondertekend wordt en dus niemand voor de waarheid instaat.

Den dag na Garibaldi's feest kwam iemand, naar men meldt, aan de woning van generaal Goyon en wenschte dezen te spreken. Toen hij binnengelaten werd en de generaal gevraagd had wat zijn verlangen was, sprak hij: „Generaal, ik kom mij beklagen over de barbaarschheid der Pauselijke gendarmen en verzoeken dat mij eene schadevergoeding geworde voor wat ik van hen geleden heb. Zie eens hoe ik toegetakeld ben.

Hij wees op zijn gelaat, dat van den mond tot het oor het lidteeken van een sabelhouw droeg. Graaf Goyon zeide: Uw kwetsuur is ernstig, mijnheer, en ik beklag u wijl gij het ontvangen hebt. Hebt ge nog iets bijzonders? — O, ja, generaal, men heeft mijn hoed midden door gehakt en had ik hem niet op gehad, dan ware zeer waarschijnlijk hetzelfde aan mijn hoofd geschied.

— Dat zou ongelukkig geweest zijn. Maar kunt gij mij ook uw hoed toonen?

— Ja, ja, generaal, ik heb gezorgd hem mede te brengen, tot staving mijner woorden. Hier is hij!

„Dacht ik het niet, hervatte de generaal, een hoed à la Cavour!... een teeken tot oproer. — Neen, generaal, ik bezit hem slechts sinds eene week. — Juist, sinds eene week is ook het bevel gekomen dien hoed door de broeders en vrienden te doen dragen. Overigens, mijnheer, ik herinner mij u meermalen onder de onruststokers gezien te hebben; en betreur het dat niet met uw hoed tevens uw hoofd gekloofd is. Wie oproer wil maken moet op al wat kwaad is voorbereid zijn. — Zoo, zoo, generaal, verdedigt gij aldus de verdrukten, die.... — Genoeg, mijnheer, maak u dadelijk van hier vertel uwen vrienden dat alle verstoorders der openbare orde eene strenge straf te wachten hebben.”

Het berigt als zoude het Romeinsche Hof de verwijdering der Fransche troepen geëischt hebben, is onjuist. Misschien wordt dit te Parijs verbreid om de verantwoordelijkheid der gevolgen van zich af te werpen, welke eene terugroeping naar Frankrijk konde na zich slepen. Men meent echter dat de Fransche regering daaraan voor het oogenblik niet denkt.

— Meer en meer wordt bevestigd dat de Koning der Beide-Siciliën geen troepen naar den Kerkelijken Staat zal zenden, wat ten gevolge kan hebben, dat de aftogt der Fransche troepen wordt uitgesteld.

— Er was berigt dat Fransche officieren verscheiden opstandelingen, die door de Pauselijke gendarmen waren gevangen genomen, in vrijheid werden gesteld. Het vermoeden dat ook dit berigt moet gerangschikt worden onder de vele onwaarheden, welke de revolutionairen uit Rome herwaarts doen stroomen, is bevestigd. Het Giornale di Roma bevat een brief van generaal Goyon, waarin hij verklaart, dat dergelijke daden, welke lijnrecht tegen de krijgstucht aandruischen, door geen Fransch soldaat kunnen bedreven worden.

TURIJN, 1 April. Gisteren is hier het protest van Oostenrijk tegen de aanhechtung van Midden-Italië ontvangen. Het protest van den Paus zal; wegens het uitspreken van den ban, niet herwaarts komen.

— Te dezer stede is een Fransch dagblad verschenen, genaamd le Parlement Italien. Het schijnt de taak te hebben om de gemeenschappelijke politiek van Napoleon III en den graaf de Cavour te verdedigen.

— Ter opheldering der benaming Emilia (Aemilia) welke Farini aan de voormalige hertogdommen Parma en Modena heeft hergeven, alsmede aan de Romagna, is afkomstig van den Romeinschen konsul Marcus Aemilius Lepidus: Nadat deze in het jaar 565 (186 voor Christus) de bewoners van Ligorië herhaalde malen had verslagen, bezigde hij zijne legioenen om een heirbaan door het Zuidelijke deel van Gallië, te leggen, die naar hem Via Aemilia werd genoemd. Die weg liep van Placentia (Piacenza) aan den Po alzoó aan Liguriëns grenzen, over Parma, Regium (Reggio), Mutena (Modena), Bononia (Bologna), Forum Livri (Forli) naar Ariminium, Rimini, en Ombrië, aan de Adriatische Zee eenigzins zuidelijk van de Rubicon, zooals bekend is,

de grensrivier der provinciën aan deze zijde van Gallië. Te Ariminium liep van Rome de Flaminische weg, die den censor Flaminius bij den aanvang der zesde eeuw; dat de stad bestond, liet bestraten. Hoe belangrijk de invloed is welken verbindingswegen uitoefenen, blijkt duidelijk uit de omstandigheid dat een gewest den naam van een groote heerbaan verkreeg. Dat de naam Emilia bereids in de latere tijden van het Romeinsche rijk voor de door dien weg doorsneden gewesten werd gebruikt, deswege laten o. a. twee epigrammen van Martiales geen twijfel, als hij zegt: „Wandel naar Rome, mijn boek; en wanneer u gevraagd wordt werwaarts ge gaat; zeg dan dat ge uit de Aemiliaansche provincie komt.”

(III 4. Romam vade, liber; sic, veneris unde requirit: Aemiliae dices de regione viae. Elders roept de dichter uit: „Verlaten Bononië, stort tranen voor den Rufus; geheel Aemilie weergalant, wanneer men in weemoed op de borst klopt.” (VI 85: Funde trio lacrimas orbata Bononia, Rufo. Et resonet tota planctus in Aemilia.) Onder de Lombarden heette naar dien straatweg het gedeelte van het Rijk tuschen den Tanaro en het Stadhouderschap, alzoó zuidelijk van den Po tot aan de Appennijnen, Aemilia, met de hertogdommen en hunne steden Piacenza, Parma, Modena, Reggio.

Vroeger was de Romagna het stadhouderschap, en droeg mitsdien sedert de verovering door de Longobarden, den naam Romanie of Romandiola, afkomstig van de oostelijke Romeinen. — De Marken zijn de oud-Deutsche Rijksmarken: Ancona, Fermo en Theate (Chieti), waarvan later slechts Ancona overbleef.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 April.

ONDERTROUWD (3 April): G. H. de Castro met S. Orobio de Castro.

BEVALLEN (1 April): J. E. F. Fabius, geb. Bouricius, Z. — (2 April): M. E. van Olt, geb. Junius, Z. — A. C. van Mill, geb. Vos, Z. — (3 April): C. Meijerink Meijer, geb. Preijer, D. — M. C. Addicks, geb. Legel, I.

OVERLEDEN (28 Maart): A. van der Moot, 81 j. — (31 Maart): C. S. Thomas, geb. Righout, 57 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 4 April.

Tarwe in een doent: 132 3/4 b. Pools. f 354; 132 3/4 o. dito f 357. Rogge met goeden handel tot nagenoeg vorige prijzen: 122 3/4 n. Petersburg f 20 1/2; 116 3/4 j. dito f 190, 189; 123 3/4 Pruis. f 220; 123 3/4 Galatz f 215; 118 3/4 n. Archangel f 196; 124 3/4 Deensche f 215 op levering in April f 182, 183; Mei f 187, f 188; Junij f 189; Julij f 190, 189; Pruis. per Junij klasse f 197. Haveriets hooger: n. fijne Vriessche f 9.60. Garst en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie te leveren: in April ek. 66; Okt. 69. Lijnraad traag: 108 3/4 Kalkutta f 322 1/2; 107 3/4 Catania f 332 1/2. Kaapolie op 6/w. f 39 1/2; Vliegend f 38 1/2; in Mei ek. f 38 1/2; Sept. f 39 1/2; Okt. f 40; Nov. f 40 1/2; Dec. f 40 1/2. Lijnolie op 6/w. f 31 1/2; Vliegend f 30 1/2; in Mei ek. f 31; Sept., Okt., Nov. en Dec. f 32 1/2. Hennepolie op 6/w. f 37 1/2; Vliegend f 36.

SCHIEDAM, 4 April. Moutwijn f 16,25; Jenever f 21,7; Amst. Proef f 23, — per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling f 1,40 per ketel.

Wisselkoers.

2/m. Parijs . . . . . f 55 3/4	2/m. Livorno . . . . . f 38 3/4
Zigt 55 1/2	3/m. Napels 79 1/2
2/m. Bordeaux 55	3/m. Petersburg 167
1/2 m. 55 3/4	6/w. Weenen 35 1/2
3/m. Madrid 240	„ Augsburg 96
„ Cadix 241	„ Frankfurt 99 1/2
„ Sevilla 237	2/m. Hamburg 35 1/2
„ Bilbao 237	Zigt 35 1/2
„ Lissabon 40 1/2	2/m. Londen 11.60
„ Porto 41	Zigt 11.70
2/m. Genua 45 1/2	Rotterdam 1/2

BUITENLANDSCHE BURZEN.

ANTWERPEN, 4 April. België 2 1/2 pc. 95 1/2 p. 4 1/2 pc. 96 3/4; Metal. 50 1/2 p. Nation. 57 1/2; Spanje 1 1/2 pc. 33 1/2; 3 pc. 43 1/2 p.

PARIJS, 4 April. 3 pc. Rente 69.75; 4 1/2 pc. id. 96. — Fr.-Oost. Spoorw. 522. — Credit mobilier 782. — 3 pc. Spanje 44 1/2; 1 1/2 pc. id. 34 1/2; Spanje Passive —; Russ. Spoorw.-Aktien —; Rom. Leening —.

MADRID, 3 April. Spanje 3 pc. 44.75; 1 1/2 pc. 34.70.

LONDEN, 4 April. Cons. 94 1/2 a —; Braz. 5 pc. —; 3 pc. Mexico 22 1/2 a —; 4 1/2 pc. Peru —; 3 pc. id. 70; 4 1/2 pc. id. doll. bonds —; 3 1/2 pc. Grenada — a —; id. uitgestelde — a —; 2 1/2 pc. Venez. — a —; 1 pc. id. — a —; 3 pc. Port. 41 1/2 a —; 3 pc. Spanje 46 a —; 1 1/2 pc. id. 34 1/2 a —; 5 pc. id. — a —; Amortis. — a —; 4 1/2 pc. Russen 96 3/4 a —; 5 pc. id. — a —; 2 1/2 pc. Holland — a —; 4 pc. id. 100 a —; Illinois Shares 60 a —; id. 7 pc. Oblig. 80 a —; Sardinie — a —; Ecuador — a —.

WEENEN, 4 April. Met. 5 pc. 63.30; 2 1/2 pc. —; Nat. 78.40; Loten 1854 4 pc. —; Bank-Aktien 868; Noord-Baan-akt. 199; Oost. Cred. Loten —; Cred. Anst. 189. —; O.-Fr. spoorw.-akt. 273. —; Lomb. Venetiaans. —; Nieuwe 154. —; Wissel op Londen 3/m. 13.22 1/2. Parijs —; Frankf. —; Amst. —; Goud 32. —; Zilver —.

